

Evtanazija: poboji bolnikov v nemškem rajhu in v okupiranih deželah na vzhodu

Quelle: Walter, Bernd, Psychiatrie und Gesellschaft in der Moderne, Paderborn 1996

Iz zemljevidov je razvidno, da so bili kraji za izvajanje selekcije razvrščeni po celotnem rajhu in zasedenih ozemljih. Popolneje zapisa ali zemljevida z vsemi oznacnimi ustanovami in klinikami za pobijanje še ni, zato lahko le ugibamo, kakšen je bil dejanski obseg omenjenih institucij.

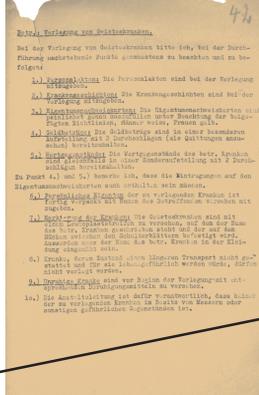
Diese Übersichtsarten zeigen nicht die kirchlichen Heil- und Pflegeanstalten. Aber auch alle Heil- und Pflegeanstalten in kirchlicher Trägerschaft beteiligten sich an der Selektion und/oder Verlegung ihrer Patienten in die Tötungsanstalten.

Quelle: Schröder, Folkert, 1990

Od 1. septembra 1939 dalje, to je od začetka 2. svetovne vojne, je stopil v veljavo Hitlerjev odlok – t. i. »Odlok Evtanazija«, ki je bil sicer sprejet oktobra, vendar je simbolično datiran z datumom začetka vojne. Omenjeni odlok je zdravnikom omogočal, da

„Betr. Verlegung von Geisteskranken“: Anweisungen zur Verlegung der Patienten in andere Heil- und Pflegeanstalten, die für sie den sicheren Weg in den Tod bedeutete.

Quelle: HStAArchiv NRW, Ger. Rep. 3721/158

Die Verlegung in „Zwischenanstalten“ diente zur Sammlung der Opfer für den Transport in die Tötungsanstalten.

„Euthanasia“: killing of sick in German Empire and in the occupied eastern territories

„Subject: Transfer of mental patients“: Instructions for relocation of patients to other health and nursing homes. This meant for them the safe way to death.

The transfer to „Zwischenanstalten“ (intermediate mental homes) served the collection of victims for transport in the killing facilities.

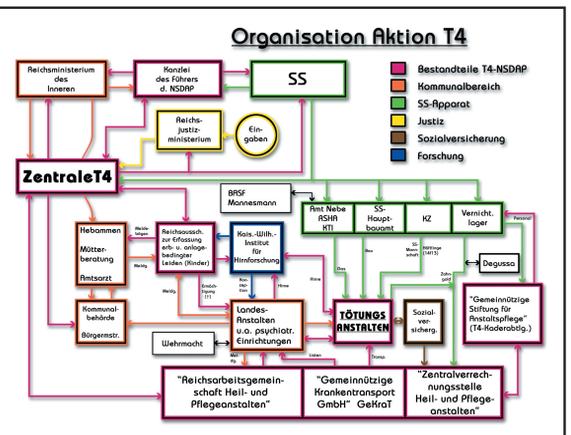
These overview maps do not show the church's health and nursing institutions. But also, all welfare and nursing institutions in ecclesiastical sponsorship participated in the selection and / or transfer of their patients to the killing centers.

The two overview maps make it clear that the places of selection spanned the entire empire and its conquered territories. Since so far there is no map with all of the sick killing institutions and clinics involved, the network of cooperating institutions can be guessed. The people in the health and nursing homes, the church and municipal institutions received less and less food. For them only considerations of usefulness were valid. Before the outbreak of war and the beginning of „euthanasia“, the patients just received enough food to stay alive. A distinction was made between the acutely ill but still stable patients, who were still able to work outside the institutions after forced sterilization, and the chronically ill patients able to work in the care and nursing homes to ensure the self-sufficiency of the institutions with their workforce. And they distinguished those who were incapable and chronically ill, who were also in need of care and were considered „ballast existences“ according to the Nazi ideology and were supplied with minimal effort. From 1939 onwards, they were killed in the gas killing centers by the „euthanasia“ measures and later, after the so-called „euthanasia“ stop (1941), these people were starved to death.

On September 1, 1939, the beginning of World War II, Hitler issued the so-called „euthanasia“ decree, which was symbolically dated back from October to the beginning of the war. It allowed doctors to kill people because of their „state of health“. In the interior of the state began the systematic destruction of the unpopular population and outwardly the Wehrmacht's war of extermination.

© Bund der "Euthanasie"-Geschädigten und Zwangssterilisierten e.V., Detmold

Evtanazija – poboji, ki jih je organizirala država

Quelle: Folkert Schröder 1990, 2003

Po sprejetju odloka »Evtanazija« se je povečalo število oseb, ki so jih prisilno odvedli v nevalne in zdravstvene ustanove. Pobijali so sledeče skupine ljudi:

- telesno in duševno bolne in invalidne osebe,
- Sinte in Rome,
- Jude,
- berarče,
- asocialne osebe,
- prostitutke,
- homoseksualce,
- dezertarje,
- ljudi z neželenimi političnimi prepričanji,
- bolne prisilne delavce (sprva so takšne delavce pošiljali nazaj v domo vino, kasneje pa so jih začeli pobijati),
- vojne žrtve (vojake),
- žrtve bombnih napadov.

„Euthanasia“: State-organized killings

After the „euthanasia“ decree, the group of people forcibly transferred to the health and care institutions expanded. Killed were:

- Mentally and physically ill and handicapped
- Sinti and Roma
- Jews
- Beggars
- "Social misfits"
- Prostitutes
- Homosexuals
- Deserters
- Politically unpleasant people
- Sick forced laborers (who were sent back to their home countries in the first phase of war were killed in the second phase)
- War victims (soldiers)
- Bomb victims

Centrala T4 je zdravstvenim in negovalnim ustanovam poslala poseben registracijski obrazec, ki je bil namenjen razvrščanju pacientov. Posebna skupina državnih uslužbencev (Reichsarbeitsgemeinschaft) je te obrazce statistično obdelala in izbrala tiste paciente, ki jih je bilo potrebno ubiti.

Quelle: Merkblatt zum Ausfüllen der Meldebogen. Archiv des Erzbistums Köln.

Tiergartenstraße 4, Berlin
Zentrale der „T4“-Aktion

Posebni državni uslužbeneci t. i. Reichsarbeitsgemeinschaft (RAG) so delali na specializiranih matičnih uradih, kjer so imeli posebne oddelke za pisanje zožalnih pism svojcem pobitih oseb. Omenjeni uslužbeneci so tudi obračunavali stroške, ki so jih zaračunali svojcem pobitih. Poleh je vodil v manipulaciji s podatki in posledično je nacistična država zaslužila milijone. Mnogi ljudje so postali žrtve medicinskih raziskav. Na njih so nacisti izvajali razne preiskave, jih kasneje pobili in njihova trupla uporabljali za sejanje in nadaljnje raziskovanje. V sklopu programa T4 in tudi kasneje so zdravniki sistematično pobijali svoje paciente z namenom, da bi na njih opravili dodatne raziskave. Ustanove, namenjene takšnemu pobijanju, so bile naslednje: Brandenburg, Bernburg, Pirna, Sonnenstein, Hadamar, Grafeneck in Hartheim/Linz. V kratkem času so v teh morilskih institucijah pobili 70.000 ljudi, ki so postali žrtve selekcijskega mehanizma. Njihova opremitost v posebne ustanove je pomenila gotovo smrt s strupenim plinom. V drugi fazi programa »Evtanazija«, od uvedbe t. i. »Euthanasie-Stoppa« pa vse do leta 1945, so nadaljevali s poboji več kot 200.000 ljudi in sicer decentralizirano v približno 100 različnih zdravstvenih in negovalnih ustanovah. Žrtve so pobili s smrtonosnimi injekcijami ali pa so jih izstradali do smrti. V tem obdobju so že velik del zdravnikov premestili na Poljsko, kjer se je nahajala generalna uprava. Zdravniki so tam opravljali selekcijo taboriščnikov v koncentracijskih taboriščih Auschwitz, Belzec, Sobibor in Treblinka.

No matter where the traumatized children were housed after the death of the parent, they did not escape the hereditary biological assessment. They too, like their killed parents, were considered to be genetically defective in the sense of „handicapped“ and their subsequent sterilization was already provided for by the authorities. These assessments of the children of the murdered are documented in hereditary health records (court files) and reports of survivors („euthanasia“ victims). Only their childhood protected them from immediate forced sterilization and, if they were lucky, children „Euthanasia“.

The „Reichsarbeitsgemeinschaft“ (RAG, a kind of state workgroup) were assigned the „Sonderstandesamt“ (special registry offices) with their concordance letter divisions. The „Reichsarbeitsgemeinschaft“ was also responsible for settling nursing allowances that had to be paid by the relatives for those to be killed. In this way, the death data was manipulated by greed and the National-Socialist state made profits in millions.

Many people have been victims of medical research. They were investigated, killed and dissected as a medical object and further researched. As part of the „T4“ actions, but also afterwards, the doctors systematically killed their victims for research purposes.

The killing institutions were: Brandenburg, Bernburg, Pirna, Sonnenstein, Hadamar, Grafeneck, Hartheim/Linz. Within a short time, 70 000 people were murdered in the killing stations. They had fallen into the selection mechanism, and their „transfer“ to certain institutions meant for them the safe death by gassing.

In the second phase of the „euthanasia“, after the so-called „euthanasia“ stop, the murders of more than 200 000 people were decentralized continued in about 100 health and nursing homes until 1945 by targeted starvation and poison injections. At this stage, a large part of the doctors was transferred to the General Government (Poland) for selection in the extermination camps of Auschwitz, Belzec, Sobibor and Treblinka.

Berufskolleg Tecklenburger Land
des Kreises Steinfurt in Ibbenbüren

EUROPEANS FOR PEACE

GEFÖRDERT VON: **EVZ** STIFTUNG ERINTUNG VERANTWORTUNG ZUKUNFT

SKOPIJSKA GIMNAZIJA TIVARA VIŠKA

© Bund der "Euthanasie"-Geschädigten und Zwangssterilisierten e.V., Detmold

After the „euthanasia“ decree, the group of people forcibly transferred to the health and care institutions expanded. Killed were:

- Mentally and physically ill and handicapped
- Sinti and Roma
- Jews
- Beggars
- "Social misfits"
- Prostitutes
- Homosexuals
- Deserters
- Politically unpleasant people
- Sick forced laborers (who were sent back to their home countries in the first phase of war were killed in the second phase)
- War victims (soldiers)
- Bomb victims

Institucije za ubijanje s plinom

Brandenburg

Nekdanja kaznilnica Brandenburg okrog leta 1870, pogled proti severu z reke Havel. Spredaj levo se nahaja skladišče sena, ki so ga preuredili v plinsko celico.

Vir: Muzej in spominsko obeležje mesta Brandenburg na reki Havel

Tajna organizacija T4 je imela nalogo, da načrtuje in organizira masovne poboje. Ker so člani organizacije sprva iskali najbolj učinkovite metode pobijanja, so deželno negovalno ustanovo Brandenburg uporabljali za izvajanje ubijanja s smrtonosno injekcijo in plinom. Za poizkus so vsakič izbrali 8 pacientov. Po izvedenih poizkusnih pobojih so se odločili za pobijanje s plinom. S tem so odprli pot masovnemu pobijanju milijonov ljudi, ki so kasneje umrli v plinskih celicah.

Statistika:
od januarja 1940 do oktobra 1940:
8.938 žrtev

Brandenburg

The former penitentiary Brandenburg around 1870, view to the north from the Havel side. In the foreground on the left, the barn converted into a gas chamber.

Source: Museums and memorials of thee city Brandenburg on the Havel

The front-line organizations of the „T4“ headquarters responsible for the planning and implementation organized the mass murder. Because the planners initially tried to find out what the most effective form of killing would be, „trial killings“ with lethal injections and gas took place in the „National Nursing Establishment Brandenburg“. Eight patients were chosen and killed. After these human experiments it was decided to kill with carbon monoxide. Thereby the decision for the industrial Murder of millions of people, who later died in the gas chambers of extermination, was made

Statistics:
8,938 victims
from January 1940 to October 1940

Today only the floor plans can be seen of the former buildings, in which the killings took place. A memorial site, which the visitor can go on, is now on this area.

→ Danes lahko vidimo le ostanke nekdanjih stavb, v katerih so izvajali poboje. Na tem mestu se danes nahaja spominski prostor, namenjen obiskovalcem.

Pirna/Sonnenstein

Od junija 1940 do zaprtja decembra 1940 je bilo v tej instituciji zaposlenih 100 delavcev: zdravniki, medicinske sestre, šoferji, pisarniški delavci in policisti. Pobijanje »premeščenih« žrtev so v tej ustanovi izvajali na isti način kot v ostalih tovrstnih institucijah.

Vir: Fundacija Saška spominska obeležja (Sächsische Gedenkstätten, Gedenkstätte Pirna-Sonnenstein)

Že poleti 1940 so začeli NS voditelji načrtovati poboje bolnih in za delo nezmožnih taboriščnikov. S tem namenom so si izmislili tajno oznako »Sonderbehandlung 14 f 13« (»Posebna obravnava 14 f 13«). Vodja SS enot Himmler je obvestil poveljnike koncentracijskih taborišč, da bo taborišča obiskala posebna zdravniška komisija, ki bo selekcionirala bolne in za delo nezmožne ujetnike. Tako izbrane žrtve so prepeljali v morilske institucije Bernburg, Pirna-Sonnenstein in Hartheim, kjer so jih pobili. 28. julija 1941 so s posebnim transportom v Sonnenstein pripeljali 575 poljskih ujetnikov, ki so jih pred tem v taborišču izbrali zdravniki. Ujetnike so takoj po prihodu pobili s plinom in sežgali. Natančno število žrtev, ki so bile pobite v okviru programa »Sonderbehandlung 14 f 13« ni znano, ocenjujejo pa, da naj bi na takšen način pobili 20.000 ljudi.

Statistics:
od junij 1940 do december 1941:
13 720 žrtev

Pirna/Sonnenstein

From June 1940 until its closing in December 1941 100 employees: doctors, nurses, drivers, office workers, policemen worked in the gas killing institution. The assassination of the „misplaced“ victims was the same in all of the killing institutions.

Source: Saxon Memorials Foundation, Memorial Site Pirna-Sonnenstein

Already in the summer of 1940, the NS-Magistrates began to plan how they could kill the prisoners of the concentrations camps who were sick and no longer able to work. Therefore, they invented the code name "Special Handling 14 f 13". Himmler (Reichsführer-SS) informed the concentration camp commanders that a medical commission would visit the concentration camps in order to select sick and disabled (unable to work) prisoners. The so chosen victims were brought to the killing institutions Bernburg, Pirna-Sonnenstein or Hartheim and were killed. On July 28, 1941 575 Polish prisoners were previously selected by the doctors in the concentration camp and transported to Sonnenstein, where they were immediately gassed and Exact numbers of the killed people by the "Special Handling 14 f 13" do not exist. Careful estimates speak of 20 000 assassinations.

Statistics:
13 720 victims
from June 1940 to December 1941

The former house C 16, place of the Crime on the Sonnenstein, is a memorial and meeting place today.

Bernburg

Garaža za transportne avtobuse (slika iz leta 1945). Avtobusi so zapeljali v leseno garažo. Vrata garaže so se nato zaprla, preden so ljudje lahko izstopili. Nato so jih skozi zaprt prehod odvedli v pritičje morilske stavbe.

Vir: Ute Hoffmann – vzrok smrti: angina, Dessau 1996

Po prihodu so se morali ljudje sleči in oddati svoje osebne stvari, npr. poročne prstane in ure. Oddane predmete je zabeležila uslužbenka t. i. zapuščinskega oddelka. Sledil je pregled pri zdravniku izvedencu, ki se je nato odločil, kaj bo v mrliški list po poboji navedel kot vzrok smrti. Zaradi prisotnosti negovalnega osebja so imeli ljudje vse do vstopa v plinsko celico občutek, da se nahajajo v zdravstveni oziroma negovalni ustanovi. Žrtve so nato pod pretevezo, da se morajo nujno stuširati, odvedli v plinsko celico in vanjo spustili ogljikov monoksid.

Osebe ustanove je postopek usmrtnitve lahko opazovalo skozi majhno okno. Na tak način je v mukah ob zadušitvi vsakokrat umrlo od 60 do 75 ljudi.

Statistika:
od novembra 1940 do avgusta 1941:
9.385 žrtev

Bernburg

Garage for transport busses (photograph 1945) „The busses drove into a wooden garage whose gates closed before the occupants were allowed to disembark. From there, they were brought through a closed connecting corridor to the ground floor of the killing building

Source: Ute Hoffmann: Cause of Death: „Angina“, Dessau 1996

After arrival, the people had to undress and hand over their personal belongings such as wedding rings and watches. Then they were presented to a „surveying doctor“, who had already decided on the simulated killing, which was entered into the death certificate after the killing. Due to the presence of nursing personnel normality of a healing and nursing institution was deceived until they gas chamber was entered. Then they led the victims under the pretext of showering in the gas chamber and let the carbon monoxide flow.

The Institute staff observed the effect of the daily dose through a small window. In Bernburg 60 – 75 people died painfully by suffocation.

Statistics:
9 385 victims
from November 1940 to August 1941

The House of the former „healing and Nursing institution Bernburg ... in which the victims had been brought to be killed, is still preserved. Today it is a memorial site with a permanent exhibition and meeting rooms.

→ Stava nekdanje zdravstvene in negovalne ustanove Bernburg, kjer so nacisti izvajali poboje, še vedno stoji in je danes spominski prostor s stalno razstavo in prostori za strokovne posvete.

Hadamar

Pogled na nekdanjo zdraviliško in negovalno ustanovo Hadamar

Vir: Arhiv Landeswohlfahrtsverband Hessen, Kassel

V vseh institucijah, ki so bile namenjene pobijanju, so izvajali tudi poskuse na ljudeh. Poleg plinske celice se je običajno nahajal prostor, v katerem je stala miza za seciranje. Žrtve, katerih organe so želeli odstraniti, so že takoj ob fiktivnem zdravniškem pregledu dobile na hrbet posebno oznako. Na takšen način so žrtve po poboji lažje našli in trupla odpeljali na seciranje.

Miza za seciranje v Hadamarju

Statistika:
od januar 1941 do avgusta 1941:
10.072 žrtev

Hadamar

View of the former health and nursing home Hadamar

Source: Archive Landeswohlfahrtsverb. Hessen, Kassel

In all killing stations human experiments were made. Next to the gas chamber there was a room with a dissecting table. Immediately after their arrival at the pseudo-examination, the persons who were to have organs taken after their death received a sign on their backs so that they could be found and dissected more quickly after they had been murdered.

Dissecting table in Hadamar

Source: Archiv Landeswohlfahrtsverband Hessen, Kassel

Statistics:
10 072 victims
from January 1941 to August 1941

Today the killing wing of the former health and nursing home is a memorial with seminar rooms and a youth meeting center.

→ Morilski trakt nekdanje zdraviliške in negovalne ustanove je danes spominsko obeležje s prostori za seminarje in prostori, namenjenimi srečevanju mladine.

Grafeneck

Nekdanja protestantska samaritanska fundacija Schloss Grafeneck

Vir: Arhiv Gedenkstätte Grafeneck

TMasovno pobijanje mentalno bolnih in telesno in gibalno oviranih ljudi ter socialnih skupin, ki jih je nacionalsocialistična ideologija označila kot »nevredne življenja«, se je formalno prenehalo avgusta 1941. Kljub temu se je pobijanje nadaljevalo pod krinko t. i. posebnih akcij (Sonderaktionen). Uničevalne metode nacionalsocialističnega režima so se spremenile, saj so množični poboji v za to namenjenih institucijah vzemirjali prebivalstvo in se jih ni dalo več prikriti. Predvsem to ni bilo mogoče zaradi dima, ki se je širil iz stalno delujočih dimnikov, in smradu, ki ga je bilo zaznati iz krematorijev. Zdravniki in ostalo zdravstveno osebje so se zato v dogovoru in po odobritvi vodstva teh institucij odločili, da bodo svoje varovance raje pustili izstradati do smrti ali pa jih bodo usmrtili s smrtonosno injekcijo. Na tak način je bilo pokončanih 20.000 ljudi.

Del zdravstvenega osebja iz Grafenecka in tudi iz ostalih podobnih institucij je po ukinitvi programa »Evtanazija« odšel v koncentracijska taborišča Auschwitz-Birkenau, Treblinka, Majdanek, Belzec, Sobibor in Chelмно, kjer so nadaljevali s selekcijo taboriščnikov. Odločali so o tem, kdo je vreden, da živi oziroma je sposoben za delo, kdo je namenjen za medicinske poskuse in koga bodo takoj usmrtili v plinskih celicah taborišča.

Statistika:
od januarja 1940 do decembra 1940:
9.839 žrtev

Grafeneck

Former Protestant Samaritan Foundation Schloss Grafeneck

Source: Archive of Memorial Grafeneck

The mass killing of mentally ill, disabled people and social groups, which were considered in the Nazi ideology as „ballast existences“ and „unworthy of life“, was formally broken off in August 1941, but under the guise of „special actions“ was further assassinated. The extermination methods of the National Socialist state changed, as the mass murders in the killing centers worried the population in the meantime and could scarcely be concealed because of the constantly smoking chimneys and the smell of the crematoria. The physicians and nursing staff, with the consent of the institute authorities, now let more than 200 000 people starve to death or killed them through injections.

A part of the medical profession and the institutional staff of Grafeneck, as well as of the other gas murder institutions, went after the „euthanasia“ stop to the extermination camps Auschwitz-Birkenau, Treblinka, Majdanek, Belzec, Sobibor and Chelмно to further select „who was worth living, i.e. capable of working, or was used for medical experiments or who should be killed right in the gas chambers of the camp.

Statistics:
19 839 victims
from January 1940 to December 1940

For Grafeneck the same applies as for the other gas murder institutions and former health and nursing homes: A complete listing of the „euthanasia“ victims can no longer be created. The known names of the Grafeneck victims can be found in the memorial book in front of the altar of the memorial.

→ Za Grafeneck velja isto kot za vse ostale podobne morilne institucije ter nekdanje negovalne in zdraviliške ustanove: popolnega seznama žrtev programa »Evtanazija« ni oziroma ga ni mogoče izdelati. Poznana imena žrtev te institucije so zapisana v spominski knjigi pred oltarjem spominskega obeležja.

Hartheim/Avstrija

Dvorec Hartheim v času nacionalsocializma.

Vir: Arhiv Wolfgang Schuhmann

Dvorec Hartheim v bližini Linza je bila najjužnejša ustanova, namenjena pobijanju s plinom. Tudi tukaj so poboji potekali po istih birokratskih navodilih T4 vodstva kot v ostalih podobnih ustanovah. Poboje so izvajali zdravniki in zdravniško oziroma negovalno osebje. Tudi v Hartheimu so imeli mizo za seciranje, kjer so izvajali raziskave na pobitih žrtvah. Po osvoboditvi je neki oficir ameriške vojske junija 1945 v jeklenem predalu našel dokument, t. i. »Hartheimsko statistiko«. V dokumentu je navedeno, da so do 1. 9. 1941 v nacistični terminologiji »dezinficirali« 70.237 ljudi. Dokument vsebuje tudi izračune o tem, koliko denarja (v markah) je oziroma bi nacistična država privarčevala dnevno, letno in v obdobju desetih let pri stroških namestitve in oskrbe žrtev.

Statistika:
od maja 1940 do avgusta 1942:
18.269 žrtev

Hartheim/Austria

Hartheim Castle during the time of National Socialism

Source: Archiv Wolfgang Schuhmann

Hartheim Castle near Linz was the southernmost gas murder station. Here too, the killing of the victims was based on the same bureaucratic guidelines of the „T4“ headquarters as in the other killing stations. Doctors and nursing staff performed the killings. Also in Hartheim there was a dissecting table on which the murdered were investigated. After liberation from fascism, an officer of the US Armed Forces found a document in June 1945 in a steel compartment in Hartheim Castle, the so-called „Hartheim statistics“. It describes that until September 1, 1941 70 237 people, in the Nazi language, were „disinfected“, and in this it is calculated how much money the NS state has saved on accommodation and food in „Reichsmark“ by killing the victims daily, annually or would have saved in ten years.

Statistics:
18 269 victims
from May 1940 to August 1941

Hartheim has the most casualties compared to the other killing centers. They were „transferred“ from all over the empire. In the restoration work of the castle and the redesign of the memorial in 2002, the restorers found in the immediate vicinity of the building human ashes and remains of human life, shards of plates, cups, spectacles, shoes, identification marks of prisoners of war and other materials. The newly designed memorial is a learning and memorial place

→ V Hartheimu je bilo pobitih največ ljudi. Tja so jih »premestili« iz celotnega rajha. Pri obnovi dvorca in ustvarjanju nove podobe spominskega obeležja 2002 so restavраторji v neposredni bližini stavbe našli človeški pepel in ostanke, črepinje krožnikov in skodelic, očala, čevlje, vojaške identifikacijske ploščice vojnih ujetnikov in ostale materiale. Novo oblikovano spominsko obeležje je namenjeno poduku in spominu na tragične dogodke.

Paul Wulf – žrtev prisilne sterilizacije

Paul Wulf (1921-1999)

Paul Wulf ni bil dorasel šolskih zahtevam in obveznostim. Najprej so ga namestili v dom za otroke, leta 1932 pa ga je krajevni urad socialnega skrbstva napotil v ustanovo za duševno bolne. Leta 1937 so njegovi starši vložili vlogo za odpust iz omenjene ustanove. To je bilo mogoče le v primeru, da se izpelje postopek za ugotavljanje genetskega zdravja, posledica pa je bila, da so Paula prisilno sterilizirali zaradi postavljene diagnoze slaboumnosti. Posledično je imel Paul celo življenje zdravstvene težave, od leta 1973 dalje bil nezmožen za delo, spremljale pa so ga tudi hude psihične težave zaradi neplodnosti. Kljub temu je zbral dovolj moči, da se je desetletja boril za to, da bi ga prepoznali kot žrtev nacionalsocialističnega režima. Z razstavi plakotov, ki jih je sam izdelal, je opozarjal na krivice nacistične države.

Državno odlikovanje za zaslugeodeljen Paulu Wulfu.

Vir: Villa ten Hompel

Tako so zakon kriminaliral Arthur Gütt, Ernst Rüdin in Falk Ruttkke (1934):

Vir: Villa ten Hompel

Župnik Werner Lindemann se je močno zavzemal za to, da bi Paulu Wulfu podelili državno odlikovanje za zasluge. Spodnji odlomek je iz njegovega pisma na urad predsednika države:

»... Svoj predlog utemeljujem s tem, da vam prikažem način, s katerim je Paul Wulf prikazal svojo trpljenja polni življenjsko zgodbo v času nacističnega režima. Po zločinski izvedeni prisilni sterilizaciji marca 1938 se ni s svojimi bolečinami umaknil v privatno sfero, ampak je v vojnem in povojnem času vse do današnjega dne izvajal svoj politični boj proti fašizmu.

Za svoje življenjsko poslanstvo si je izbral nalogo, da sodržavljane neprestano spominja na nacistično preteklost. To je počel tako, da je iskal in kopiral dokumente o obdobju nacionalsocializma v Münsteru, v deželi Severno Porenje, Westfaliji in širše. Pomembne dokumente je potem predstavljal someščanom na ulici, v zasebnih pogovorih in na prireditvah. V življenju Paula Wulfa tako ni minil teden, ki ne bi bil posvečen delu z arhivskim gradivom.

Ko vlagam prošnjo za dodelitev državnega odlikovanja za zasluge Paulu Wulfu, se zavedam, da dodelitev takšnega odlikovanja ne sme biti le simbolično dejanje, ampak mora predstavljati tudi zaključek ponižujoče obravnave žrtev nacionalsocialističnega režima od in po letu 1945. S tem se mora dokončno prekiniti neprekinjena krivica, povezana s ponižujočimi predpisi o povračilu oškodovancem.«

Vir: Villa ten Hompel

Zakon o genetskem zdravju iz leta 1933 je bil v veljavi še po letu 1945 in je bil podoben zakonom o sterilizaciji v ostalih deželah. Na sodiščih so se kopile vloge ljudi, ki so verjeli, da so bili krivično sterilizirani, zato so zavzniki omogočili pregled sodb.

Četudi je bila približno polovica vlog zavrnjenih, se je šele v 70.-letih pojavila kritična razprava o politiki o genetskem zdravju v času nacionalsocializma. Leta 1974 je omejeni zakon prenehal veljati, nikoli pa ni bil ukinjen.

Novo raziskave in spremenjena družbena stališča so v 80.-letih imela za posledico dva predpisa, ki pa sta predvidela le manjše odškodnine. Šele leta 1988 so pavšalno ukinili sodbe sodišč za genetsko zdravje. Mnoge žrtve, med katerimi je tudi Paul Wulf, so tako svoje priznanje dobile prepozno.

Propagandni plakat Plakate s takšno in podobno vsebino so uporabljali za promocijo sterilizacije bolnikov z dednimi boleznimi.

Spomenik posvečen Paulu Wulfu Avtorica: Sile Wagner Umetniško delo je last mesta Münster

Leta 2012 so v spomin na Paula Wulfa ulico Jöttenweg v Münsteru preimenovali v „Paul-Wulf-Weg“.

Leta 2012 so v spomin na Paula Wulfa ulico Jöttenweg v Münsteru preimenovali v „Paul-Wulf-Weg“.

Paul Wulf – a victim of forced sterilization

Paul Wulf (1921-1999)

Paul Wulf was not able to cope with educational demands. After he was put into a children's home by public welfare in 1932, he was then sent to a mental asylum. In 1937 his parents made a request to release him. However, this was only possible through a hereditary health procedure. As a result of this process he was forcefully sterilized because of diagnosed mental incapability. Wulf suffered from this health damage throughout his whole life and his impotence caused serious psychological problems. Nevertheless, he had enough power to fight over decades for being recognised as victim of the NS-regime. He even tried to inform people about the injustices of the Nazis through exhibitions of self-made posters.

The Federal Cross of Merit awarded to Paul Wulf Source: Villa ten Hompel

Commentary on the law by Arthur Gütt, Ernst Rüdin and Falk Ruttkke (1934):

Vir: Villa ten Hompel

Pastor Werner Lindemann strongly supported the idea to give the Federal Cross of Merit to Paul Wulf as an excerpt from a letter to the Office of the Federal President clearly demonstrates:

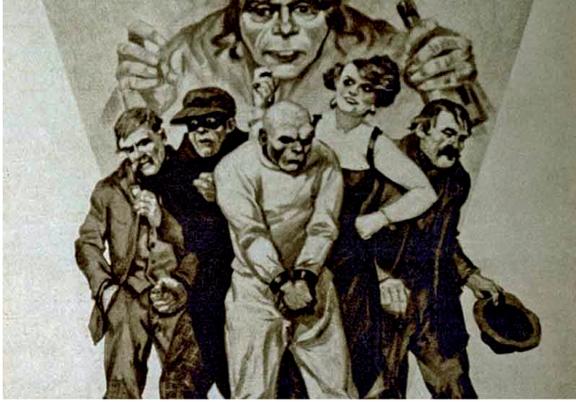
“... I justify my suggestion with the way how Paul Wulf coped with his painful history caused by the cruel Nazi regime. After the criminal act of sterilisation in 1938 he did not withdraw, but choose to politically fight against fascism during and after the war era. Wulf remained resistant until today.

It became his routine to recall the Nazi past for himself and his fellow citizens. He preferred to search and copy documents from the archive that informed about the Nazi history of Muenster in North Rhine-Westphalia. He presented documents of higher significance to his fellow citizens on the street, during private conversations or at public events. There is not one single week in the life of Peter Wulf in which he did not follow this working method... If I ask to give Paul Wulf the Federal Cross of Merit, I am totally aware that the award ceremony should not only be a symbolic act. The presentation should only take place if there is a final cut concerning the horrible treatment of NS victims before and after 1945 and the constant injustice connected to embarrassing acts of reparation.”

Source Villa ten Hompel

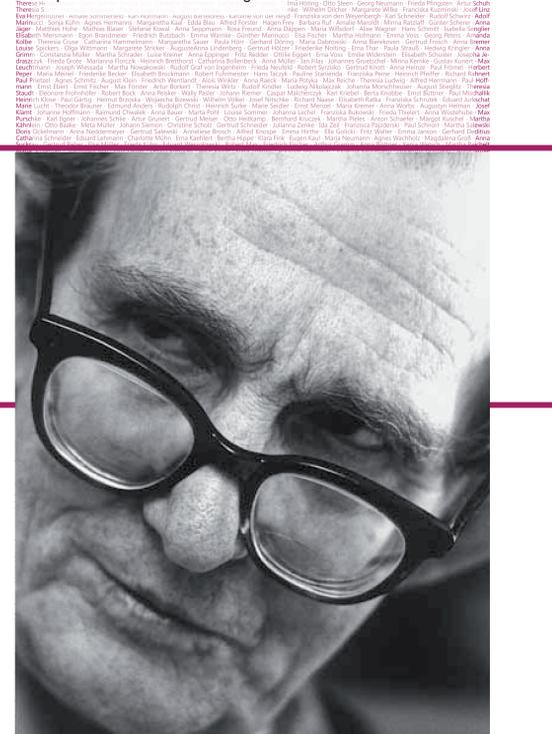
The law of hereditary health from 1933 still remained after 1945 as it was similar to sterilization rules of other countries. As there were more and more people that went to court and thought to have been sterilized without justification, the Allies judged the judgements of these cases. Although more than half of the judgements have been changed, there was no critical confrontation with the hereditary health politics of the Nazis until the 1970s. In 1974 the hereditary health law was stopped, but not abolished.

New research and changing social expectations in the 1980s lead to two new hardship provisions. However, both of them consisted out of low compensations. Only in 1988 the judgements of hereditary health courts were completely cancelled. A lot of Paul Wulf's fellow sufferers did not witness this recognition anymore.

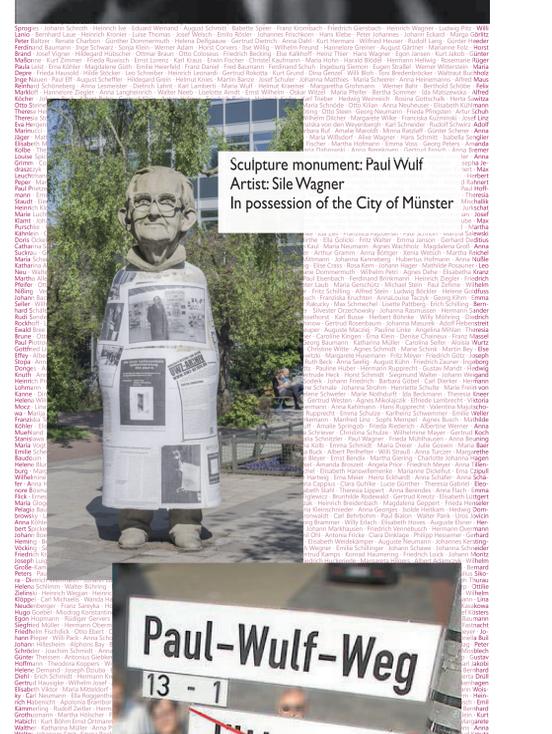

Propaganda poster: Such and similar posters were used to promote the sterilization of so-called „hereditary patients“.

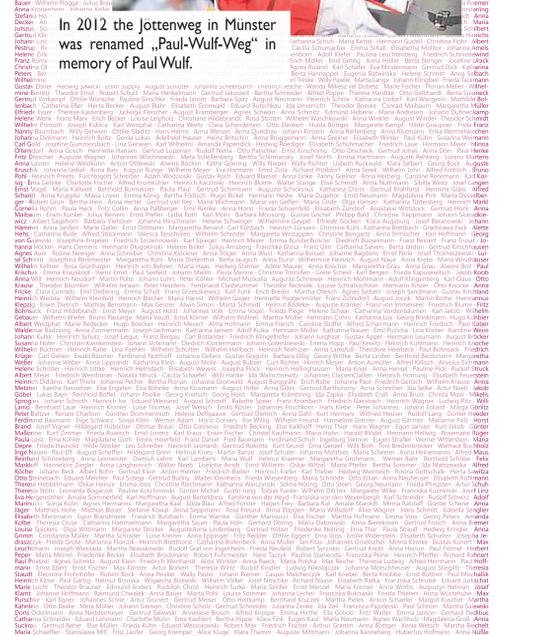
Leta 2012 so v spomin na Paula Wulfa ulico Jöttenweg v Münsteru preimenovali v „Paul-Wulf-Weg“.

Leta 2012 so v spomin na Paula Wulfa ulico Jöttenweg v Münsteru preimenovali v „Paul-Wulf-Weg“.

In 2012 the Jottenweg in Münster was renamed „Paul-Wulf-Weg“ in memory of Paul Wulf.

Leta 2012 so v spomin na Paula Wulfa ulico Jöttenweg v Münsteru preimenovali v „Paul-Wulf-Weg“.

NACISTIČNA »EVTANAZIJA« V SLOVENIJI

Nacistična »evtanazija« v Sloveniji je v tistem času najbolj prizadela umsko bolne in telesno onemogle ljudi, ki so večinoma prebivali na območju Štajerske. Večina jih je izhajala iz naslednjih šestih zavodov: umbolnica Novo Celje, hiralnica Vojnik pri Celju, hiralnica Medlog pri Celju, hiralnica Slovenske Konjice, hiralnica Ptuj ter hiralnica Muretinci pri Ptuj.

Pred prihodom Nemcev je bilo v umbolnici Novo Celje, ki je od leta 1939 dalje vodil in upravljal dr. Alfred Fischer, zdravnik iz Zalca, okrog 450 bolnikov. Dr. Fischer je bil že pred vojno zagrizen nacist, po vojni pa naj bi pobežnil in živel v Argentini. Poleg njega sta bila v zavodu zaposlena tudi zdravnik Dr. Danilo Tomazič in dr. Peter Držaj. Po dodelitvi naziva glavnega direktorja bolnice je dr. Fischer odpuštil iz bolnišnice v domačo oskrbo okrog 50 bolnikov. Tako je v ustanovi ostalo le okrog 400 bolnikov. V prvi polovici maja 1941 so iz Berlina zahtevali, naj po bolnicah popisajo bolnike ter hkrati opišejo tudi njihovo bolezensko stanje. Te sezname so morali kasneje, najverjetneje zaradi splošne prakse pri nacistični »evtanaziji«, poslati v Berlin.

Konec maja leta 1941 je prišla v umbolnico Novo Celje zdravniška komisija, ki so jo poslali iz Berlina. Vodil jo je dr. Renno. Komisija je svojo pregled opravila v umbolnici Novo Celje ter v hiralnicah Vojnik in Medlog, osredotočili pa so se predvsem na lažje duševno obolele.

Pri pregledih so bolnike razdelili v 3 skupine: v prvo skupino so uvrstili večino bolnikov, ki so jih nato odpeljali v evtanazijski zavod Hartheim pri Linzu in umorili, v drugo tiste, ki so jih odpeljali v umbolnico Fedhof pri Gradcu, in v tretjo tiste, ki jih je bilo treba še preveriti in se nato odločiti za vključitev v prvo ali drugo skupino.

Večina bolnikov, ki jih je komisija namenjala usmrtiti, so bili na listu papirja označeni s tremi križci. Kasneje so jih morale sestre tudi

na levo roko in na ledvenem delu hrbtna označiti s številkami. Če so bili negotovi glede razvrstitve, so si ob imenu bolnika narisali vprašaj ali krogec. Najbolj so jih zanimali duševno zaostali in to ne glede na starost. Z njimi so ravnali surovo in nečloveško.

Ob prihodu v Hartheim so vse bolnike strpali v dvorano, kjer so se morali sleči. Rečeno jim je namreč bilo, da bodo okopani.

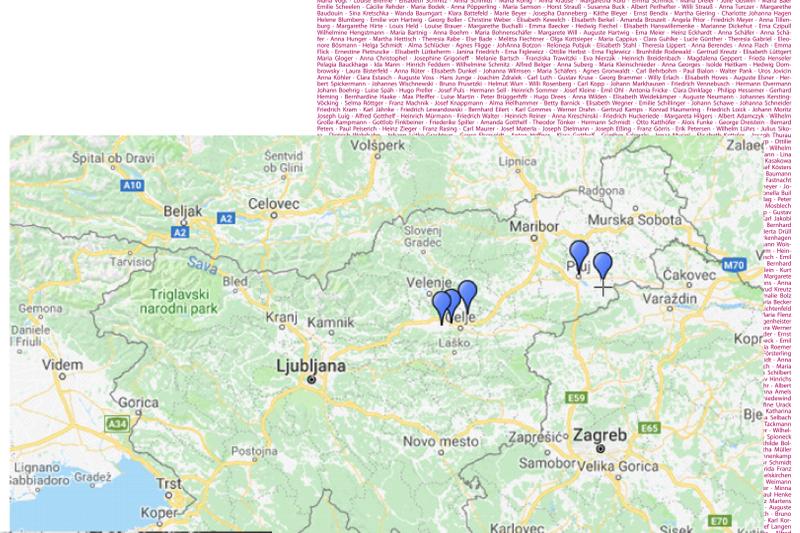
Svoji žrtev kar nekaj časa niso vedeli, kaj se dogaja z njimi. Ob njihovem poizvedovanju so iz Hartheima dobili sporočilo, da so bolniki prepeljani po naročilu državne obrambe in da obiski niso dovoljeni. Ob smrti pa so skoraj vsem svojem napisali pismo, v katerem je pisalo, da je bolnik umrl zaradi različnih bolezni in da je na voljo mrliška žara.

Da se »evtanazija« ni razširila tudi na Gorenjskem, je verjetno zaslužen Hitlerjev ukaz o njenem prenehanju v začetku poletja 1941..

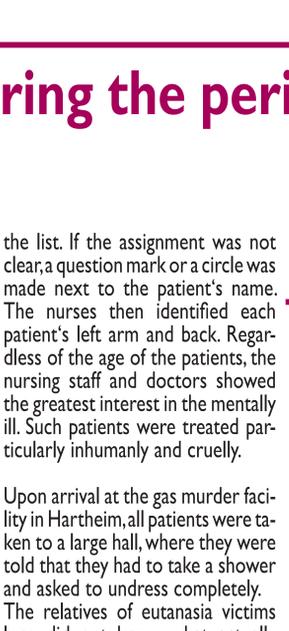
Po končani vojni so svoji in ostali raziskovalci zbrali podatke in mrliške liste – tako so nastali grobi obrisi množičnega pobijanja nemškega okupatorja v Sloveniji, ki se je izvršilo nad okrog 583 duševnimi bolniki in telesno onemoglimi. Nekateri podatki nam pričajo, da je v procesu nacistične »evtanazije« v okupirani Evropi umrlo več kot 70.000 bolnikov, drugi pa število postavljajo celo na 100.000.

Zrtev nacistične evtanazije so pokopali v množične grobove.

Zemljevid hiralnic na slovenskem ozemlju

Evtanazijski zavod v Hartheimu

The map of the almshouses in Slovenian territory

Eutanasia during the period of National Socialism in Slovenia

In Slovenia, the eutanasia programme during the National Socialist era mainly endangered the mentally ill and physically handicapped people from the Štajerska region. Most of them came from the following sanatoriums and nursing homes: - the mental home Novo Celje, - Nursing homes Vojnik pri Celju, Medlog pri Celju, Slovenske Konjice, Ptuj and Muretinci pri Ptuj.

Before the arrival of the German army there were about 450 patients at the Novo Celje mental hospital, which had been run and administered by Dr. Alfred Fischer, a doctor from Zalec, since 1939. Dr. Fischer was a supporter of the National Socialist regime even before the war began. After the war he fled to Argentina and lived there. There were two other doctors in the institution, Dr. Danilo Tomazič and Dr. Peter Držaj. After Dr. Fischer had accepted the leadership of the institution, he disbanded about 50 patients to the home care. This left 400 patients in the institution. In the first half of May 1941, the order came from Berlin to draw up a list of patients in sanatoria and nursing homes and to describe their state of health. The lists then had to be sent to Berlin.

At the end of May 1941 a special group of doctors, headed by Dr. Renno, came from Berlin to the Novo Celje mental hospital. In the Novo Celje, Vojnik and Medlog sanatoriums, they mainly examined slightly mentally ill patients.

the list. If the assignment was not clear, a question mark or a circle was made next to the patient's name. The nurses then identified each patient's left arm and back. Regardless of the age of the patients, the nursing staff and doctors showed the greatest interest in the mentally ill. Such patients were treated particularly inhumanly and cruelly.

Upon arrival at the gas murder facility in Hartheim, all patients were taken to a large hall, where they were told that they had to take a shower and asked to undress completely. The relatives of eutanasia victims long did not know what actually happened. When they asked about their next of kin, the news came from Hartheim that the patients had been transferred for state security reasons and that a visit of the patients was not allowed. After the death of the patient, the relatives received a letter informing them that their relative had died due to an illness and that they could collect the urn with his ashes.

In the Gorenjska region, the procedure of eutanasia was never enforced. Most likely the reason was the so-called „euthanasia stop“ (Hitler's order) in the summer of 1941.

After the war, the relatives of the victims and various researchers collected the data and death certificates of the eutanasia victims. This gave rise to a picture of the mass murders in the context of eutanasia

Hadamar Institute, where victims of the Nazi euthanasia program were buried in mass graves.

Source: United States Holocaust Memorial Museum, courtesy of Rosanne Bass Fulton

during the period of National Socialism in our country. In Slovenia, about 583 mentally and physically handicapped people were killed. The number of people murdered in the territories occupied by the Germans varies between 70,000 and 100,000.

The map of the almshouses in Slovenian territory

Hartheim castle

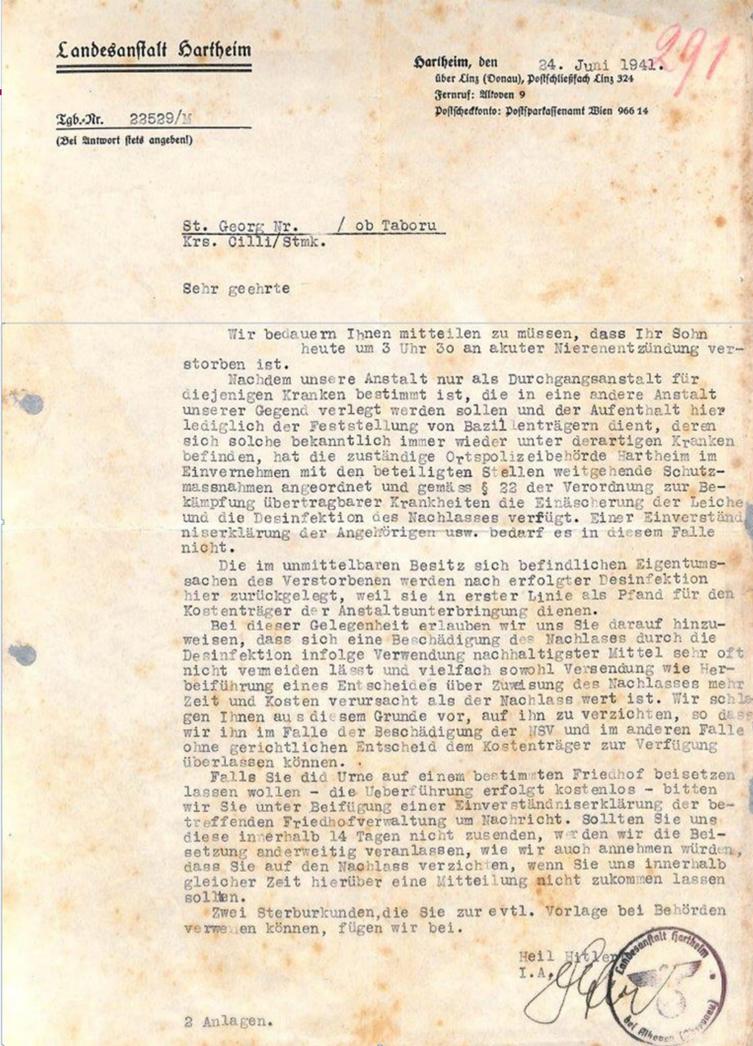

Berufskolleg Tecklenburger Land
des Kreises Steinfurt in Ibbenbüren

GEFÖRDERT VON:
evz
STIFTUNG
ERINNERUNG
VERANTWORTUNG
ZUKUNFT

SKOPIJSKA GIMNAZIJA
VIPAVA

Pismo o Jožefu Uradno obvestilo o smrti svojca

Besidilo govori o Jožefu, ki so ga nacisti umorili v »zdravstveni ustanovi« v Hartheimu. Pisec pravi, da je bolnik umrl zaradi akutnega vnetja ledvic. Pravi tudi, da bo lastnina, ki jo je prinesel s sabo, razkužena. Poleg tega pojasnjuje, da po razkuženju predmetov s kislinami ni pogosto niso več uporabni. V primeru, da Jožefovi sorodniki na pismo ne odgovorijo v roku 14-ih dni, bo ustanova obdržala vse njegove vredne predmete kot plačilo. Truplo bo sezgano. V primeru, da bi sorodniki radi obdržali pepel, morajo obvestiti ustanovo v roku 14-ih dni in pepel bodo dobili brezplačno.

Nacisti so sorodnikom lagali, saj je bil Jožef umorjen in ni umrl naravne smrti. Še ena laž je, da se lastnina med razkuževanjem pogosto uniči. Poleg tega pa pepel, ki so ga sorodniki dobili, najverjetneje ni bil Jožefov.

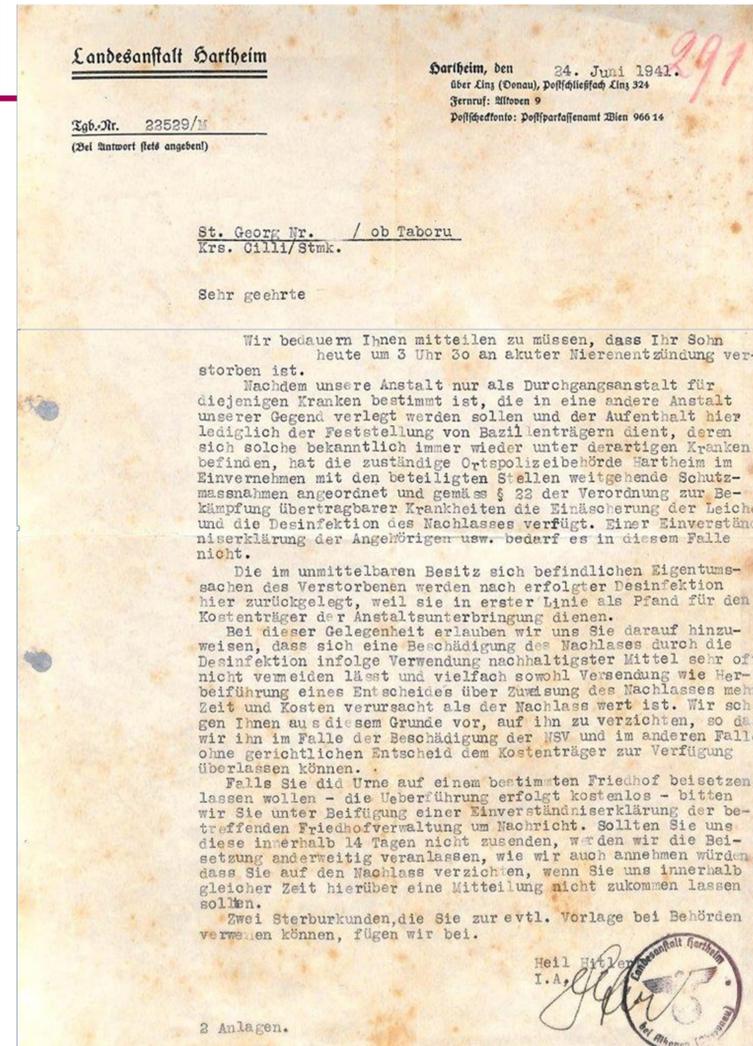
Vr: SI ZAC0611 Ovirano sodišče Celje, AS 311, spis Nr. 33/41
SI ZAC0085 Občupski občina Sveti Jurij pri Taboru, AS 1, str. 26

A.Z.	Vor-und Zunahme	Geburtsdatum	Wohnort	In der Anstalt seit
	Johanna	19.9.1885.	Noch.Mitteldorf	29.8.1940.
	Eduard	13.8.1902.	Marburg	7.9.1940.
	Emma	25.5.1897.	"	10.9.1940.
	Alois	20.6.1879.	Roberschl./Marburg	25.10.1940.
	Felix	22.5.1930.	Zavva/Marburg	26.10.1940.
	Johann	28.2.1931.	"	26.10.1940.
	Franz	16.1.1915.	Marburg	29.10.1940.
	Julianne	5.2.1909.	Rosbach/Marburg	1.11.1940.
	Franziska	10.11.1879.	Marburg	4.11.1940.
	Konrad	3.2.1916.	Brestermica -Marburg	26.11.1940.
	Rosa	7.2.1931.	Centiba - Lendau	29.11.1940.
	Josephe	22.2.1875.	Marburg	5.12.1940.
	Maria	29.12.1899.	Rohitsch	7.1.1941.
	Mihajlo	23.5.1905.	Krupa na Vrbanu/Bosnien	31.1.1941.
	Irene	3.9.1921.	Lonarovc/Lur.Sobota	12.2.1941.
	Alois	10.6.1903.	Laak/Cilli	22.2.1941.
	Spaso	25.6.1907.	Riavovc/Bosnien	23.2.1941.
	Boja	1900.	Revnice "	23.2.1941.
	Dušanika	30.9.1923.	Ličko Petrovo selo/Bos.	5.3.1941.
	Karl	24.9.1902.	Franz	13.3.1941.
	Aloisio	18.6.1885.	Drauburg	26.3.1941.
	Josef	10.3.1905.	St.Georgen am Tabor	2.4.1941.
	Maria	1874.	Grobelno	21.4.1941.
	Maria		Marburg	21.4.1941.
	Franz	2.4.1883.	St.Lorenz an Bacherh	21.4.1941.
	Anton	1914.	Vel.Gaber/Hittai	26.4.1941.
	Josef	31.1.1911.	St.Georgen b-Lattenberg	28.4.1941.
	Jakob	25.7.1892.	Schnstein	30.4.1941.
	Alois	7.6.1888.	St.Jakob b.Cilli	7.6.1941.
	Antonie	21.5.1890.	Frasberg	10.6.1941.
	Johann	15.5.1882.	Rötschabh/Comobitz	10.6.1941.
	August	22.8.1891.	Buchenschlag/Cilli	13.6.1941.
	Josef	1912.	Heilenstein	13.6.1941.
		9.3.1882.	St.Egdi b.Cilli	21.6.1940.
	Olga	22.5.1922.	Skale b.Willan	21.6.1940.
	Häide	27.12.1885.	Marburg	29.6.1937.

AvtoBUS s šoferjem. „BOLNE“ so s takšnimi sivimi avtobusi vozili v tako imenovano krevčališča.

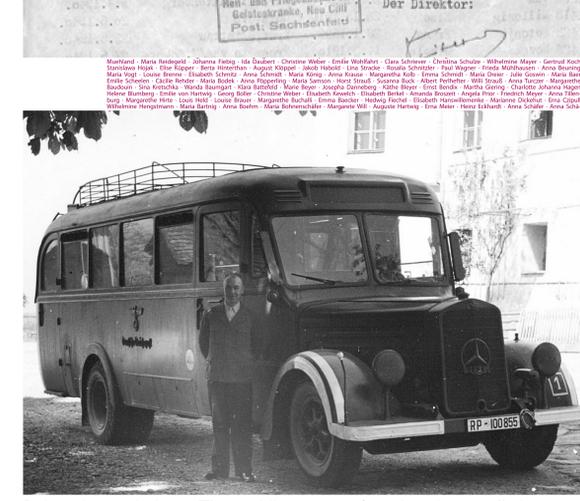
A letter about Josef Letters of comfort to the relatives

This text writes about Josef, who was murdered in the healing institution of Hartheim. The writer of the letter informs that Josef died from kidney inflammation. It was written that the belongings of Josef brought with him would be disinfected. However, it often happens that objects become use-less after being cultivated with acids. If Josef's relatives do not answer in a fortnight, the worthy belongings will be kept by the institution as payment. The body is to be burnt. If relatives intend to take the ashes, they must inform the institution in a fortnight so they will not have to pay for it.

The Nazis lied to the relatives, as their son was murdered and did not die of natural causes. Another lie is that the belongings might get ruined in the process of disinfection. In addition to that, the ashes Josef's relatives got, were most likely not really from Josef's burnt body.

A.Z.	Vor-und Zunahme	Geburtsdatum	Wohnort	In der Anstalt seit
	Johanna	19.9.1885.	Noch.Mitteldorf	29.8.1940.
	Eduard	13.8.1902.	Marburg	7.9.1940.
	Emma	25.5.1897.	"	10.9.1940.
	Alois	20.6.1879.	Roberschl./Marburg	25.10.1940.
	Felix	22.5.1930.	Zavva/Marburg	26.10.1940.
	Johann	28.2.1931.	"	26.10.1940.
	Franz	16.1.1915.	Marburg	29.10.1940.
	Julianne	5.2.1909.	Rosbach/Marburg	1.11.1940.
	Franziska	10.11.1879.	Marburg	4.11.1940.
	Konrad	3.2.1916.	Brestermica -Marburg	26.11.1940.
	Rosa	7.2.1931.	Centiba - Lendau	29.11.1940.
	Josephe	22.2.1875.	Marburg	5.12.1940.
	Maria	29.12.1899.	Rohitsch	7.1.1941.
	Mihajlo	23.5.1905.	Krupa na Vrbanu/Bosnien	31.1.1941.
	Irene	3.9.1921.	Lonarovc/Lur.Sobota	12.2.1941.
	Alois	10.6.1903.	Laak/Cilli	22.2.1941.
	Spaso	25.6.1907.	Riavovc/Bosnien	23.2.1941.
	Boja	1900.	Revnice "	23.2.1941.
	Dušanika	30.9.1923.	Ličko Petrovo selo/Bos.	5.3.1941.
	Karl	24.9.1902.	Franz	13.3.1941.
	Aloisio	18.6.1885.	Drauburg	26.3.1941.
	Josef	10.3.1905.	St.Georgen am Tabor	2.4.1941.
	Maria	1874.	Grobelno	21.4.1941.
	Maria		Marburg	21.4.1941.
	Franz	2.4.1883.	St.Lorenz an Bacherh	21.4.1941.
	Anton	1914.	Vel.Gaber/Hittai	26.4.1941.
	Josef	31.1.1911.	St.Georgen b-Lattenberg	28.4.1941.
	Jakob	25.7.1892.	Schnstein	30.4.1941.
	Alois	7.6.1888.	St.Jakob b.Cilli	7.6.1941.
	Antonie	21.5.1890.	Frasberg	10.6.1941.
	Johann	15.5.1882.	Rötschabh/Comobitz	10.6.1941.
	August	22.8.1891.	Buchenschlag/Cilli	13.6.1941.
	Josef	1912.	Heilenstein	13.6.1941.
		9.3.1882.	St.Egdi b.Cilli	21.6.1941.
	Olga	22.5.1922.	Skale b.Willan	21.6.1940.
	Häide	27.12.1885.	Marburg	29.6.1937.

Pick-up bus with driver: The „sick“ were transferred to the so-called sanatoria with such grey buses.

Hitlerjevi pozabljeni otroci Ingrid Matko von Oelhafen

Ingrid von Oelhafen (Erika Matko), rojena sredi druge svetovne vojne leta 1941, je ena izmed žrtev Lebensborna. Organizacija Lebensborn jo je namreč ugrabila, ko je bila stara le 9 mesecev.

Rojena je bila v Rogoški Slatini, leto preden je Heinrich Himmler, drugi najpomembnejši predstavnik nacistične Nemčije, 25. junija 1942 izdal tajni policiji in častnikom SS navodila za dokončno uničenje partizanskega odpora. Na popis v Celje avgusta 1942 je bila pozvana tudi njena družina, kjer so devetmesečno dojenčico Eriko pregledali in ji določili t. i. rasno vrednost. Erika je spadala v eno izmed prvih dveh kategorij t. i. dobre krvi, zato so jo nacisti odvzeli njenim staršem in jim dali nadomestnega otroka, ta pa je prevzel njeno slovensko ime. Erika, sedaj Ingrid, je bila poslana najprej čez jugoslovansko mejo v prehodno taborišče v Frohnleitu blizu Gradca. V taborišču ni ostala dolgo, temveč je potovala od taborišča do taborišča, na njej pa so nacisti opravljali številne meritve in podatke primerjali z idealnimi. Po vseh meritvah je bila poslana v končno taborišče, imenovano Lebensborn, kjer je bila vključena v tajni načrt samega Reichsführerja.

Ingrid von Oelhafen je bila odpuščena iz taborišča ter izročena rejniški družini v Hamburg. Začelo se je njeno odkrivanje prave identitete, ob tem pa ji ni prišlo niti na misel, da prihaja iz Jugoslavije. Pri petnajstih letih je svoj obraz zagledala na plakatu Agencije Združenih narodov, ki je po Evropi iskala blizu dva milijona pogrešanih otrok. Po dolgotrajnem iskanju dokumentov je prišla do zaključka, da prihaja iz Avstrije, a jo je leta 2000 presenetilo pismo Rdečega križa, v katerem je pisalo, da ima dve imeni in posledično dve identiteti. Ugotovila je, da je bila ob rojstvu zamenjana, da se ji spremenili identiteto in da je v resnici Erika Matko, ki prihaja iz Rogoške Slatine. Njeno dolgotrajno iskanje staršev

se je tako zaključilo v njenem poznem osempetdesetem letu, a svojih staršev žal ni nikoli osebno spoznala.

Lebensborn, ki je star nemški izraz, pomeni sicer vodnjak življenja, a so ga v nacionalsocializmu izkrivili in popačili. Bil je program, ki so ga na pobudo SS ustanovili nacisti, da bi dvignili število otrok arijske rase in spodbujali rojstva izvenzakonskih otrok, ki so bili rasno čisti in zdravi. Med vojno je organizacija Lebensborn ugrabljala otroke iz okupiranih držav, največ iz Jugoslavije, Ukrajine, Poljske, Češkoslovaške, Latvije, Estonije itd., ki so ustrezali videzu arijske rase (svetlolasli, modrooki). V Sloveniji je delovala na Štajerskem in Gorenjskem.

Sedaj živi v Osnabrücku v Nemčiji in na vprašanje, pod katero narodnost se prišteva, odgovori, da je Evropejka.

To determine whether they belong to a „race“, the colour of the hair, eyes and skin of those affected was assessed according to „race-hygienic“ criteria. Charts for „racial theory teaching“ should teach students the basics of „racial science“ desired by the state and the party. (quoted from: www.dhm.de/ Picture: ibid.)

Together with Tim Tate, Ingrid von Oelhafen published the book „Hitler's forgotten children“ in 2016, which explains the Lebensborn program and her search for identity.

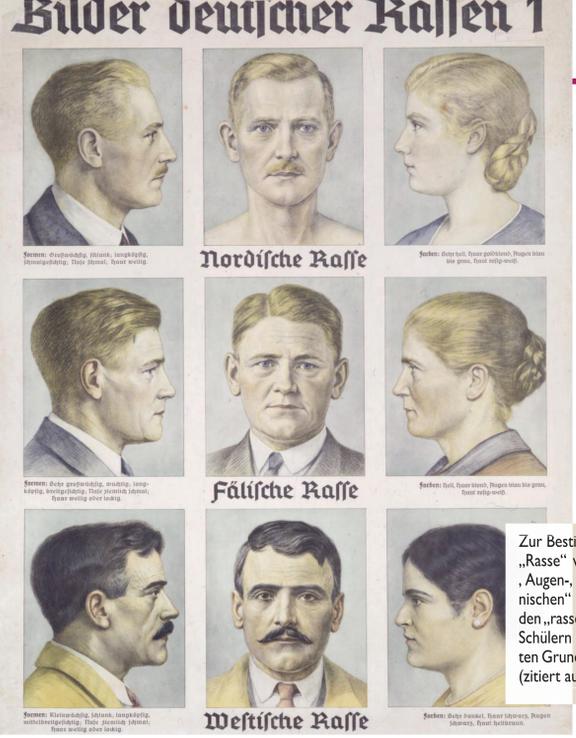
Ingrid Matko von Oelhafen 2018 during a lecture on her search for identity.

Hitlers gestohlene Kinder Ingrid Matko von Oelhafen

Ingrid von Oelhafen (Erika Matko) wurde im Jahre 1941, während des Zweiten Weltkrieges, geboren. Sie ist eine der Lebensborn Opfer. Sie wurde im Alter von 9 Monaten im Rahmen des Lebensborn Programmes entführt.

Erika wurde in Rogoška Slatina geboren, ein Jahr vor der Befehlserteilung zur endgültigen Zerstörung des Partisanenaufstandes. Der Befehl wurden am 25. Juni 1942 von Heinrich Himmler, an die Geheimpolizei und die SS-Offiziere erteilt. Im August 1942 wurde auch die Familie von Erika von den Nationalsozialisten nach Celje beordert, um sich in das Bevölkerungskataster eintragen zu lassen. Dort wurde Erika, damals ein neun Monate altes Baby, untersucht und nach den NS Rassengesetzen bewertet. Die Untersuchung ergab, dass Erika in die erste von zwei Kategorien des s.g. guten Erbmaterials gehörte, weshalb man sie von ihren Eltern trennte. Die Eltern bekamen ein »Erstzkind«, das ihren Vornamen »Erika« übernahm. Erika selbst erhielt aber den Namen Ingrid. Anschließend wurde sie in ein Übergangslager in Frohnleiten in der Nähe von Graz geschickt. Dort blieb sie aber nicht lange, sondern wurde von einem Lager in das andere geschickt. In allen Lagern wurde sie untersucht und gemessen, damit ihre Daten nach den NS Rassengesetzen ausgewertet werden konnten. Am Ende wurde sie in ein Lebensborn Heim geschickt und somit in das Lebensborn-Programm aufgenommen.

Ingrid von Oelhafen wurde später aus dem Lebensborn Heim entlassen und an eine Pflegefamilie aus Hamburg gegeben. Ihr war klar, dass sie nicht bei ihren leiblichen Eltern aufwuchs, aber sie hatte keinerlei Kenntnis von ihrer jugoslawischen Herkunft. Nach langer Recherchearbeit konnte sie aus den ihr zur Verfügung stehenden Dokumenten schließen, dass sie wohl aus Österreich stammen musste. Zu ihrer großen Überraschung erhielt sie im Jahre 2000 einen Brief vom Roten Kreuz, in dem sie darüber informiert wurde, dass sie zwei Namen und folglich auch zwei Identitäten besitzt. Ingrid fand schließlich

heraus, dass sie als Baby den Eltern entzogen wurde und ihre Herkunft verschleiert worden war. Sie entdeckte auch, dass sie eigentlich Erika Matko heißt und aus Rogoška Slatina stammt. Ingrid begab sich auf die Suche nach ihren Verwandten und konnte mit deren Hilfe durch einen Gentest endlich die Bstätigung finden, dass ihre Wurzeln im ehe-

maligen Jugoslawien liegen. Mit ihrem 58. Lebensjahr war ihre Suche nun endlich beendet. Leider war es spät um ihre leiblichen Eltern noch kennenzulernen.

Heute lebt Ingrid in Osnabrück in Deutschland. Wenn man sie nach ihrer Nationalität fragt, antwortet sie, dass sie Europäerin ist.

Zur Bestimmung der Zugehörigkeit zu einer „Rasse“, wurden bei den Betroffenen Haar-, Augen-, und Hautfarbe nach „rassehygienischen“ Kriterien beurteilt. Schaufeln für den „rasstheoretischen Unterricht“ sollten Schülern die von Staat und Partei gewünschten Grundlagen in „Rassenkunde“ vermitteln. (zitiert aus: www.dhm.de/ Bild: ebd.)

Gemeinsam mit Tim Tate veröffentlichte Ingrid von Oelhafen 2016 das Buch „Hitler's forgotten children“ in dem über das Lebensborn-Programm aufgeklärt und ihre Identitätssuche geschildert wird.

Ingrid Matko von Oelhafen 2018 bei einem Vortrag über ihre Identitätssuche.